УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Приета с решение на ФС на факултет
„Икономика на инфраструктурата“,
протокол № 16/28.04.2025 г.

Adopted by the Faculty Council Decision of Faculty of Economics of Infrastructure, protocol № 16/28.04.2025

Утвърдил:
Approved by:

Декан – доц. д-р Силвия Терезова

Dean - Assoc. Prof. Dr. Silvya Terezova

УЧЕБНА ПРОГРАМА
COURSE SYLLABUS

Учебна дисциплина *Course*	**Икономически анализ, проектиране и прогнозиране на транспортната дейност** ***Economic Analysis and Transport Planning and Forecasting***
Образователна и научна степен *Educational and Scientific Degree*	**ОНС „Доктор“** ***PhD***
Статут на дисциплината *Course Category*	**Избираема (блок Б)** ***Optional (block B)***
Област на висше образование *Area of Study*	**3. Социални, стопански и правни науки** ***3. Social, Economic and Law Sciences***
Професионално направление *Field of Study*	**3.8. Икономика** ***3.8. Economics***
Докторска програма *PhD Programme*	**Икономика и управление (Транспорт)** ***Economics and management (Transport)***
Факултет *Faculty*	**Икономика на инфраструктурата** ***Economics of Infrastructure***
Катедра *Department*	**Икономика на транспорта и енергетиката** ***Economics of Transport and Energy***
Аудиторна заетост *Academic Hours*	**0 ч.**
Извънаудиторна заетост *Extracurricular Academic Hours*	**250 ч.**
Кредити *Credits*	**10 ECTS**
Титуляр *Lecturer*	**Проф. д-р Виолета Мутафчиева** ***Prof. Dr. Violeta Mutafchieva*** **Доц. д-р Борислав Арнаудов** ***Assoc. Prof. Dr. Борислав Арнаудов***

1. АНОТАЦИЯ / COURSE DESCRIPTION

Предназначението на дисциплината е да се запознаят докторантите от докторска програма „Икономика и управление (Транспорт)“ с основните закономерности, определящи развитието и функционирането на отделните видове транспорт. Учебното съдържание включва фундаментални и приложни знания в областта на икономическия анализ, проектирането и прогнозирането в транспорта. Целта, която се поставя с изучаването й е формирането на знания, на специални умения и на определен опит за практическата дейност. Основните теми са включени в учебното съдържание като предпоставка за обвързано изучаване на основните показатели на предприятията в областта на транспорта и разкриване на пътищата за подобряването им. Изучаването на дисциплината ще осигури на докторантите в областта на транспорта необходимите знания за подобряване организацията и методиката на дейностите във връзка с вътрешнофирменото и отраслово проектиране, планиране, прогнозиране и анализ, както и за научно обосноваване на мероприятия за осигуряване повишаването на икономическите резултати от стопанската дейност.

COURSE DESCRIPTION

The purpose of the content is to familiarize PhD student from the “Economics and Management (Transport)” doctoral program with the main laws that define the development and functioning of individual types of transport. The subject’s curriculum includes fundamental and practical knowledge in the field of economic analysis, transport planning and forecasting. The goal of its study is forming knowledge, special skills and certain experience for practical activities. The main topics are included in the curriculum as a prerequisite for interrelated study of the transport company’s primary indicators and revealing the ways in which they can be improved. The study of the discipline will provide PhD student that work in the field of transport with the knowledge they need to improve the organization and methodology of the activities in regard to internal company and sector design, planning, forecasting and analysis, for scientific justification of campaigns for ensuring the increase of economic results from the commercial activities of companies and national transport sector.

2. СЪДЪРЖАНИЕ / CONTENT

№	ТЕМА / TOPIC
1.	**ОСНОВИ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ АНАЛИЗ** **BASICS OF ECONOMICS ANALYSIS** - *Същност на икономическия анализ.* - *Essence of economics analysis.* - *Предмет и задачи на икономическия анализ.* - *Subject and goals of economics analysis.*

2.	**ПРИНЦИПИ И МЕТОДИ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ АНАЛИЗ** - *Основни принципи на икономическия анализ.* - *Main principles of economics analysis.* - *Методи на икономическия анализ.* - *Methods of economics analysis.* - *Информационно осигуряване на анализа.* - *Information supply of economics analysis.*
3.	**АНАЛИЗ НА ОСНОВНАТА ДЕЙНОСТ В ТРАНСПОРТА** **ANALYSING MAIN BUSINESS ACTIVITY IN TRANSPORT** - *Анализ на товарните и пътническите превози.* - *Analysing freight and passenger transport activity.* - *Анализ на експлоатационната работа в транспорта.* - *Analysing operational activity in transport.*
4.	**АНАЛИЗ НА АКТИВИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ В ТРАНСПОРТА** **ANALYSING ASSETS AND INVESTMENTS IN TRANSPORT** - *Анализ на дълготрайните материални активи в транспорта.* - *Analysing long-term material assets in transport.* - *Анализ на инвестициите в транспорта.* - *Analysing investments in transport.* - *Анализ на материалните ресурси.* - *Analysing material resources.* - *Анализ на човешките ресурси в транспорта.* - *Analysing human resources in transport.*
5.	**АНАЛИЗ НА ЕКСПЛОАТАЦИОННИТЕ РАЗХОДИ И ФИНАНСОВИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА В СФЕРАТА НА ТРАНСПОРТА** **ANALYSING TRANSPORT ENTERPRISES' OPERATIONAL EXPENSES AND FINANCIAL RESULTS** - *Анализ на разходите и финансовите резултати на предприятията.* - *Analysing transport enterprises' operational costs and financial results.* - *Анализ на печалбата и рентабилността в транспорта.* - *Analysing profit and profitability in transport.*
6.	**ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРОГНОЗИРАНЕТО И ПЛАНИРАНЕТО НА ТРАНСПОРТНАТА ДЕЙНОСТ** **THEORETICAL FUNDAMENTALS OF THE TRANSPORT PLANNING AND FORECASTING** - *Същност, принципи и методи на планирането.* - *Essence, principles and methods of planning.* - *Същност, принципи и методи на прогнозирането.* - *Essence, principles and methods of forecasting.* - *Видове прогнози и планове в транспорта.* - *Types of forecasts and plans in transport.*

7.	**РАВНИЩА НА ПРОГНОЗИРАНЕ И ПЛАНИРАНЕ В ТРАНСПОРТА** **LEVELS OF FORECASTING AND PLANNING IN TRANSPORT** - *Прогнозиране и планиране на транспортната дейност на международно, национално и регионално равнище.* - *Forecasting and planning transport activity of international, national and regional level.* - *Фирмено планиране на транспортната дейност.* - *Planning transport activity of company level.*
8.	**ПРОГНОЗИРАНЕ И ПЛАНИРАНЕ НА ОСНОВНАТА ДЕЙНОСТ В ТРАНСПОРТА** **FORECASTING AND PLANNING MAIN BUSINESS ACTIVITY IN TRANSPORT** - *Прогнозиране и планиране на товарните превози.* - *Forecasting and planning of the freight transport activity.* - *Прогнозиране и планиране на пътническите превози.* - *Forecasting and planning of the passenger transport activity.*
9.	**ПРОГНОЗИРАНЕ И ПЛАНИРАНЕ НА РАЗЛИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ТРАНСПОРТНАТА ДЕЙНОСТ** **FORECASTING AND PLANNING OF THE VARIOUS ASPECTS OF THE TRANSPORT ACTIVITY** - *Прогнозиране и планиране на дълготрайните материални активи и инвестициите в транспорта.* - *Forecasting and planning of the long-term material assets and investments in transport.* - *Прогнозиране и планиране на човешките и материалните ресурси.* - *Forecasting and planning of the human and material resources.*
10.	**ФИНАНСОВ ПЛАН НА ФИРМАТА** **FINANCIAL PLAN OF THE COMPANY** - *Прогнозиране и планиране на разходите и финансовите резултати на предприятията.* - *Forecasting and planning of the transport enterprises' operational costs and financial results.*
11.	**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО И ПРОЕКТИРАНЕТО В ТРАНСПОРТА** **ORGANISATION OF TRANSPORT RESEARCH AND DESIGN** - *Същност, значение и особености на технико-икономическите проучвания в транспорта.* - *Essence, significance and features of techno-economic analysis (TEA) in transport.*
12.	**ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПРИ ПРОЕКТИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ТРАНСПОРТНИ ОБЕКТИ** **ECONOMIC STUDIES OF INFRASTRUCTURE TRANSPORTATION SITES DESIGN** - *Икономическа ефективност при проектиране на транспортни съоръжения.* - *Economic efficiency in the design of transport facilities.*

13.	**МЕТОДИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В ТРАНСПОРТА** **ECONOMIC EVALUATION METHODS OF INVESTMENT PROJECTS IN TRANSPORT** - *Определяне на нетна настояща стойност, рентабилност и вътрешна норма на възвращаемост на инфраструктурни обекти.* - *Determination of net present value, profitability and internal rate of return of infrastructure projects.*
14.	**ПРОЕКТИРАНЕ РАЗВИТИЕТО НА ПОДВИЖНИЯ СЪСТАВ В ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ТРАНСПОРТ** **DEVELOPMENT PLANNING OF ROLLING STOCK FOR DIFFERENT MODES OF TRANSPORT** - *Технико-експлоатационни характеристики на експлоатационните пунктове и подвижния състав при различните видове транспорт.* - *Techno-operational characteristics of the exploitation points and the rolling stock for the different modes of transport.*
15.	**ПРОЕКТИРАНЕ НА РАЗВИТИЕТО И РЕКОНСТРУКЦИЯТА НА МЕХАНИЗАЦИЯТА НА ТОВАРО-РАЗТОВАРНАТА ДЕЙНОСТ В ТРАНСПОРТА** **DEVELOPMENT AND RECONSTRUCTION PLANNING OF LOADING AND UNLOADING ACTIVITY MECHANIZATION IN TRANSPORT** - *Експлоатационни характеристики и икономическа ефективност на товаро-разтоварните машини.* - *Operational characteristics and economic efficiency of loading and unloading machinery/equipment.*

3. САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА / INDIVIDUAL COURCE PREPARATION

За постигането на целите на учебния курс докторантът трябва да извърши планирания обем самостоятелна работа, включваща:

- проучване на литературни източници по съответните теми, включени в съдържанието на учебната програма, както и да проведе консултации с научния си ръководител;
- подготовка на доклади по посочените теми, въз основа на които да представи своята позиция по отношение на развитието на транспортния сектор при настоящите икономически условия;
- подготовка за изпита по дисциплината, включваща и провеждане на консултации с титуляра.

In order to achieve the objectives of the course, the PhD students must perform the planned amount of independent work, including:

- *studying literary sources on the respective topics included in the contents of the syllabus, as well as having consultations with their scientific directors;*
- *preparing reports on the indicated topics, based on which to present their positions on the development of the transport sector under current economic conditions;*
- *preparing for the exam, which includes consultations with the titular.*

4. ОЦЕНЯВАНЕ / ASSESSMENT

Оценяването на докторанта по дисциплината се основава на:

А. Оценка на индивидуалното задание, неговата пълнота, структуриране, стил на изложение, съответствие на съдържанието на въведени в увода концептуална рамка, умения за обобщения, изводи и препоръки.

Б. Оценка на представянето и защитата на индивидуалното задание.

В. Оценка на отговорите на докторанта на поставени от комисията въпроси.

Оценката се формира както следва:

Обобщена оценка = А*30% + Б*20% + В*50%.

Минималната оценка за успешно приключване на обучението е „Добър (4)“. Съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити, съпоставимостта на оценките е следната:

Отличен /6/	Много добър /5/	Добър /4/	Среден /3/		Слаб /2/	
A	**B**	**C**	**D**	**E**	**FX**	**F**
Присъждат се 10 кредита			Не се присъждат кредити			

The PhD student's assessment of the subject is based on:

A. Evaluation of the individual assignment, its completeness, structuring, style of presentation, correspondence of the content of the conceptual framework introduced in the introduction, skills for summaries, conclusions and recommendations.

B. Assessment of the performance and protection of the individual job.

C. Assessment of the PhD student's answers to questions posed by the Committee.

The rating is formed as follows:

*Summary rating = A * 30% + B * 20% + C * 50%.*

The final grade is based on a six-point scale, in which the lowest grade for successful completion of the course is Good (4). Converted to the ECTS grading scale, the grades are as follows:

Excellent /6/	Very Good /5/	Good /4/	Average /3/		Poor /2/	
A	**B**	**C**	**D**	**E**	**FX**	**F**
The corresponding number of ECTS credit points is being allocated (10 credits are awarded)			No ECTS credit points are being allocated			

За докторантите в редовна и в проектна форма изпитът се провежда присъствено, освен когато в заповед на ректора не е предвидено друго. За докторантите в задочна форма и за докторантите на самостоятелна подготовка изпитът може да се провежда и онлайн (в електронна среда).

The exam shall be held in offline mode for the full-time and project PhD students, unless stated otherwise in a Rector's order. For the part-time PhD students and for those taking independent study courses the exam can be held in online mode.

5. ДОКТОРАНТСКА ЗАЕТОСТ / DOCTORAL ACTIVITIES

Вид на занятията/заетостта Type of classes/employment	Аудиторна заетост Lectures	Извънаудиторна заетост Extracurricular Activity	Общо Total
1. Консултации – индивидуални, тютириали *Individual consultations, tutorials*	0	20	20
2. Проучване на литературни източници Study of specialized literature	0	80	80
3. Разработване на индивидуално задание Preparation of individual assignment	0	70	70
4. Самостоятелна подготовка Individual study/preparation for exam	0	80	80
Общо/ Total	0	250	**250**

6. ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

А. ОСНОВНА / BASIC

1. Бакалова, В., Икономически анализ на транспортната фирма, УИ „Стопанство“, С., 2007.
2. Бакалова, В., Т. Минков, Икономически анализ на транспортното предприятие, ИК-УНСС, С., 2012.
3. Бакалова, В., Хр. Николова, Икономика на транспорта“, УИ „Стопанство“, С., 2010.
4. Василев, Е., Б. Арнаудов, Проектиране развитието на транспорта, ИК-УНСС, С., 2012.
5. Гоев, В., Статистически анализ в социологически, икономически и бизнес изследвания, УНСС, С., 2019.
6. Куртева, Г., Планиране и прогнозиране в организацията, Флат, Бургас, 2018.
7. Николаев, Й, Системен анализ и проектиране, Акад. издат. „Ценов“, Свищов, 2018.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА / ADDITIONAL

8. Бакалова, В., Т. Минков, Прогнозиране и планиране на транспортната дейност, ИК-УНСС, С., 2011.
9. Гонгалова, Е., Теория на системите и организационно проектиране, Унив. изд. "В. Априлов", Габрово, 2021.
10. Минков, Т., Анализ и оценка на пътническата превозна дейност на железопътния транспорт в България, Авангард Прима, С., 2019.
11. Мутафчиева-Бакалова, В. и колектив, Транспорт и застраховане, ИК-УНСС, С., 2016.
12. Николова, Хр. Интелигентни транспортни системи, С., Издателски комплекс на УНСС, 2017 г.
13. Тодорова, С., Планиране и прогнозиране, Акад. изд. на Аграр. унив., 2014 г.
14. Чуков, К., Р. Иванова, Финансово-стопански анализ, ИК-УНСС, С., 2014.

Учебната програма е приета на заседание на катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ от 28.04.2025 г. (Протокол №09) и от Факултетен съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ на 28.04.2025 г. (Протокол № 16).

The course syllabus is approved by the Department Council of the Department of Transport and Energy Economics on 28.04.2025 (Record № 09.) and by the Chair Council of the Faculty of Economics of Infrastructure on 28.04.2025 (Record № 16).

Автор 1
Lecturer 1 — *Проф. д-р Виолета Мутафчиева*
Prof. Dr. Violeta Mutafchieva

Автор 2
Lecturer 2 — *Доц. д-р Борислав Арнаудов*
Assoc. Prof. Dr. Borislav Arnaudov

Автор 3
Lecturer 3 — *Доц. д-р Ташко Минков*
Assoc. Prof. Dr. Tashko Minkov

Ръководител катедра
Head of Department — *Проф. д-р Христина Николова*
Prof. Dr. Christina Nikolova